

והמקום גורמים חשובים הם בשביל ההזמה. שהרי המזימים צריכים לומר: עמנו הייתם באותה שעה במקום אחר.

לכן אף על פי שאמרו העדים: בכך וכך בחדש היה המעשה, אף על פי כן שואלים אותם באיזה יום מימות השבוע היה, כי שמא יש עדים היכולים להזימם, והם אינם מעלים בדעתם לחשב את היום בחדש אם היו עדים אלו עמהם באותו היום במקום אחר, וכששואלים את העדים באיזה יום מימות השבוע היה המעשה, והם אומרים ביום פלוני, אז נזכרים עדי ההזמה להזימם⁽⁷⁾.

ב. באיזו שנה של השמיטה⁽⁵⁾?

ג. באיזו חודש של השנה?

ד. בכמה בחדש — בכמה ימים בחדש?

ה. באיזה יום מימות השבוע⁽⁶⁾?

ו. באיזה שעה של היום?

ז. באיזה מקום היה הדבר?

שבע חקירות אלו כוונתן לאפשר את הזמת העדים, שכן הפרטים המדויקים על הזמת

7. בחידושי הר"ן הביא: כתב הר"ז הלוי, שבע חקירות אלו עושים כשבאים לבדוק כל אחד ואחד מן העדים קודם שהחל לדבר, כדי להחמיר עליו את העדות, כדעת רבי שמעון בן אלעזר לקמן.

אבל אם התחיל את עדותו לומר: בשנה זו אירע המעשה, או אשתקד, אינו צריך לחזור ולפרש באיזה שנה בשמיטה, ובאיזה שמיטה ביובל, כי כיון שאמר שנה זו הרי פירש באיזה שנה היה, אף על פי שאינו יודע מנין שנה זו לשמיטה, וכן אם אמר: בחדש זה אירע המעשה, אינו צריך לומר באיזה שנה, ואף על פי שאינו יודע את שם החדש אין עדותו נפסלת בכך. וכן אם אמר אתמול או יום שלפניו היה, ואינו יודע כמה ימים עברו מתחילת החדש אין עדותו נפסלת ואינו צריך לפרש יותר אלא רק באיזה שעה ובאיזה מקום היה.

ולא הוצרכו לפרש כל אלו החקירות אלא כשאומר לפני זמן מרובה, שאף על פי שאמר באותה שבוע ביובל, עדיין אין אנו יודעים באיזה שנה בשמיטה, או באיזה חודש בשנה ובכמה בחדש עד שיפרש.

ופירש, כי באמת לא מבואר בתורה מה הן החקירות, אלא התורה אמרה שצריך עדות שאתה יכול להזימה, שעל ידי זה מתיראים העדים לשקר, וחז"ל הם שקבעו את ד' החקירות שהוזמה תלויה בהם, ובמקום שאי אפשר לחקור את העדים בחלק מהחקירות, די אם חוקרים אותם בחקירות שיוכלו לבוא לידי הזמה, ולא הקפידה תורה יותר מזה, ובזמנינו, אם העד אומר: בשנה זו וזו ליצירה כמו שאנו מונים כאן, בחדש פלוני וכו' שעל ידי זה יכול לבא לידי הזמה, די בכך.

5. שאלה זו לפעמים היא גם "בדיקה", כי אולי עברה בינתיים שנת השמיטה והושמט החוב ואין כאן תביעה כלל. מרגליות הים.

6. כתב היד רמה, אף על פי ששאלו את העד באיזה תאריך בחדש, עדיין היא עדות שאי אתה יכול להזימה, כי שמא העד טועה בעיבורו של חודש שעבר ופוחת יום או מוסיף יום, לכן צריך העד לומר באיזה יום בשבוע היה.